

Sinds kernwapens voor het eerst werden ontwikkeld, hebben landen die erover beschikken op verschillende momenten gedreigd met het gebruik ervan en zich daar ook voortdurend op voorbereid via militaire oefeningen en het handhaven van hun nucleaire paraatheid.

Tegelijkertijd waren er decennialange inspanningen om zowel het aantal kernwapens als hun rol in veiligheidsbeleid terug te dringen. Deze inspanningen en het resulterende wapenbeheersingsregime worden nu de rug toegekeerd. De afgelopen jaren, in een context van toenemende geopolitieke spanningen en oorlogen, krijgen kernwapens opnieuw een belangrijkere rol in nationale en regionale veiligheidsstrategieën. Men kan spreken van een ware nieuwe kernwapenwedloop.

De negen kernwapenstaten in de wereld -de Verenigde Staten, Rusland, China, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, India, Pakistan, Israël en Noord-Korea- gaven in 2025 gezamenlijk bijna 119 miljard dollar uit aan het onderhoud, de modernisering en de uitbreiding van hun kernwapenarsenalen. Het gaat om een stijging van 19% ten opzichte van het jaar ervoor. Om dit bedrag in perspectief te plaatsen: de totale nucleaire uitgaven van 2025 komen overeen met 32 keer het jaarlijkse basisbudget van de Verenigde Naties!

Over de hele linie plannen kernwapenstaten om hun arsenalen nog decennialang in stand te houden, zo blijkt uit de uitgavenprognoses die nu al worden opgemaakt. De huidige nucleaire competitie draait niet alleen rond het aantal kernkoppen en hun performantie, maar ook rond nieuwe technologieën en nieuwe draag- en afleversystemen, zoals intercontinentale raketten, nucleaire onderzeeboten, kruisraketten en hypersonische wapens. De militaire concurrentie tussen kernmachten wordt steeds technologischer en complexer.

In januari 2026 waren er naar schatting 12.187 kernkoppen in de wereld. Ongeveer 9.745 daarvan bevinden zich in voorraden die beschikbaar zijn voor militair gebruik. Rusland

en de VS bezitten samen ongeveer 83% van deze potentieel inzetbare kernkoppen. Tussen de 2.100 en 2.200 van de ontplooidde kernkoppen worden in een toestand van hoge operationele paraatheid gehouden, dat wil zeggen dat ze op zeer korte termijn inzetbaar zijn.

De uitgebreide nucleaire moderniserings-programma's van de VS en Rusland zullen de omvang en diversiteit van hun arsenalen in de toekomst doen toenemen. In februari van dit jaar verstreek bovendien het New START-verdrag uit 2010 dat de strategische kernwapenarsenalen van beide landen beperkte. Daarmee verdween het laatste overgebleven bilaterale kernwapenbeheersingsverdrag. Ondertussen breidt China zijn nucleaire arsenaal sneller uit dan eender welke andere kernwapenstaat. Beijing zou inmiddels over ongeveer 620 kernkoppen beschikken. Het Verenigd Koninkrijk kondigde in 2021 zijn voornemen aan om het maximum aantal kernkoppen in zijn arsenaal te verhogen en Frankrijk deed in maart dit jaar hetzelfde, terwijl Parijs ook nog eens het voortouw wil nemen bij de uitbouw van een Europese nucleaire paraplu die de deur wagenwijd opentzet voor nucleaire proliferatie.

Terwijl de overige vier kernwapenstaten eveneens participeren aan het huidige nucleaire opbod, zou Rusland kernwapens gestationeerd hebben op Wit-Russisch grondgebied en voert Washington naar verluidt gesprekken over de plaatsing van vooruitgeschoven VS-kernwapens in bijkomende Europese NAVO-lidstaten, met name Polen en enkele Baltische staten. Daarnaast uitten een aantal landen recent hun interesse in een eigen kernwapenprogramma, zoals Saoedi-Arabië en Turkije. Zelfs in Japan, het land dat het slachtoffer was van twee gruwelijke atoomaanvallen, weerklinkt de roep om een eigen kernwapen alsmäär luider.

Het risico op nucleaire proliferatie en de algemene dreiging van kernwapens waren nog nooit zo groot! Net als in de Koude Oorlog groeit de nood aan een massale burgerbeweging opstaan die een einde eist aan de nieuwe kernwapenwedloop!

EEN EIGEN NUCLEAIRE PARAPLU MAAKT EUROPA ONVEILIGER!

Het idee van een eigen Europese nucleaire paraplu wint snel terrein. De Franse president Emmanuel Macron had het in februari 2020 al over een mogelijke “Europese dimensie” van de Franse nucleaire afschrikking. In januari 2024 herhaalde Macron tijdens een toespraak in Zweden dat de Franse kernmacht niet uitsluitend een zaak van Frankrijk hoeft te zijn.

Het idee kreeg een nieuwe impuls na de laatste presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten en het aantreden van de onvoorspelbare Donald Trump. In februari 2025, tegen de achtergrond van stijgende geopolitieke spanningen, de aanhoudende oorlog in Oekraïne en de sterk veranderde opstelling van de VS tegenover Europa, pleitte de toenmalige kandidaat-bondskanselier Friedrich Merz tijdens zijn verkiezingscampagne voor gesprekken met Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk over de uitbreiding van hun nucleaire bescherming.

Op 5 maart 2025 kondigde Macron tijdens een televisietoespraak aan dat Frankrijk een strategisch debat met Europese partners wilde openen over de Franse nucleaire afschrikking als bescherming van Europa. Hij omschreef dit als cruciaal voor het versterken van de strategische autonomie van het continent, zeker nu de veiligheidsprioriteiten en -garanties van de VS ter discussie staan.

Macrons voorstel kon op belangstelling rekenen bij verschillende Europese landen. Ook premier Bart De Wever verklaarde zich op 13 maart 2025 in Terzake een voorstander van een Europese nucleaire afschrikking. Maar “terugvallen op Franse nucleaire wapens zal niet volstaan”, stelde hij toen.

Frankrijk is sinds de Brexit in 2020 de enige nucleair bewapende staat in de Europese Unie en telt naar schatting 290 kernkoppen. Het Verenigd Koninkrijk beschikt over zo'n 225 kernwapens.

In 2026 is het idee van een eigen Europese nucleaire afschrikking nog concreter geworden. Macron kondigde op 2 maart officieel aan dat hij het Franse arsenaal zal uitbreiden en presenteerde zijn nieuwe ‘dissuasion avancée’-strategie (vooruitgeschoven afschrikking). Die omvat de start van concrete strategische gesprekken met Europese landen over nucleaire samenwerking en een grotere rol van de Franse nucleaire afschrikking in de Europese veiligheid.

Het gaat niet om een Europese kernmacht met een gezamenlijke ‘nucleaire knop’. De Franse kernwapens en de uiteindelijke beslissing over de planning of de uitvoering van een nucleaire inzet zouden volledig onder soevereine Franse controle blijven. Binnen het kader van Macrons strategie kunnen er wel gezamenlijke nucleaire oefeningen komen met Europese bondgenoten en is de tijdelijke stationering van met kernwapens uitgeruste Franse vliegtuigen in partnerlanden mogelijk.

Duitsland vormt daarbij een cruciale bondgenoot, getuige de oprichting van een Frans-Duitse Nucleaire Stuurgroep en de eerste operationele stappen richting Duitse conventionele deelname aan Franse nucleaire oefeningen en verdere militaire samenwerking. Met het Verenigd Koninkrijk kwam Macron vorige zomer al tot de afspraak om een Frans-Britse Nucleaire Stuurgroep in het leven te roepen.

Naast deze twee belangrijke partners noemde de Franse president begin maart zes andere landen waarmee overlegd wordt over strategische nucleaire samenwerking: Polen, Griekenland, Zweden, Denemarken, Nederland én België. In mei 2026 voegde Noorwegen zich als vooralsnog laatste land bij Macrons initiatief. Finland overweegt momenteel ook om deel te nemen aan de Franse vooruitgeschoven afschrikkingstrategie en heeft inmiddels het langlopende verbod op het stationeren van kernwapens op zijn grondgebied opgeheven. Als Finland -dat een grens van meer dan 1300 kilometer lang deelt met Rusland- zich aansluit, wordt heel Scandinavië plotseling een nieuw front van de Franse nucleaire operaties. Dit zou de strategische verhoudingen in het noorden van Europa drastisch veranderen. Het spreekt voor zich dat Moskou dit als zeer bedreigend ervaart en dat dit kan leiden tot een nucleair opbod in de regio.

Een werkelijk strategisch autonoom Europa zou de nucleaire paraplu van de VS niet moeten vervangen door een Franse, Britse of Europese paraplu, maar de moed moeten hebben om het idee los te laten dat vrede en veiligheid afhangen van de geloofwaardige dreiging om mens en milieu massaal te vernietigen.

Kernwapens maken Europa niet onaantastbaar. In plaats daarvan vergroten ze het risico op escalatie, ongelukken en een verwoestende nucleaire oorlog.

GEEN NIEUWE KERNWAPENWEDLOOP!

De Vredetelex is het driemaandelijks bewegingsblad voor leden van vzw Vrede. Hiermee houden we u op de hoogte van interessante activiteiten, campagnes en standpunten van de vredesbeweging
Nog geen lid? Surf naar www.vrede.be/lid

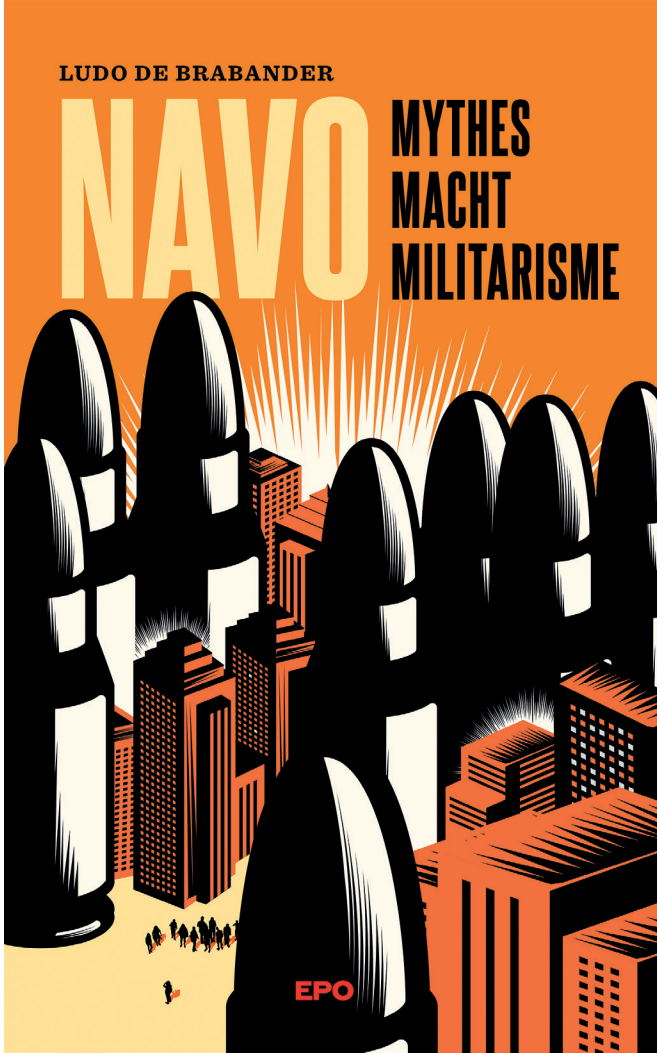
KORT

INTERNATIONALE DAG VOOR DE TOTALE UITBANNING VAN KERNWAPENS

Op 26 september 2026, de Internationale Dag voor de Totale Uitbanning van Kernwapens, organiseert de Belgische Coalitie tegen Kernwapens (BCK) een actiedag in Brussel om aandacht te vragen voor de dringende nood aan hernieuwde inspanningen voor wereldwijde kernontwapening.
In de voormiddag vindt een symbolische actie plaats (een ‘die-in’) aan Brussel-Centraal. In de namiddag volgt een inhoudelijk luik, met een tentoonstelling en een panelgesprek dat focust op de groeiende belangstelling bij Europese leiders voor een eigen nucleaire paraplu. Reeds bevestigde sprekers zijn Tom Sauer (professor Internationale Politiek aan de Universiteit Antwerpen) en Florian Eblenkamp (coördinator beleid bij ICAN International). Sarah Rousseau (CNPAD en BCK) zal het gesprek modereren. De dag wordt afgesloten met een receptie.
11 uur: die-in aan station Brussel-Centraal.
14 uur: inhoudelijk programma in het sociaal-cultureel centrum Garcia Lorca, Voldersstraat 47/49, Brussel. (Het panelgesprek gaat door in het Engels.)
Deelname is gratis. Meer info en registratie op www.vrede.be/kalender of via een mailtje naar bastien@vrede.be.

NATIONALE KLIMAATMARS 2026

De gevolgen van klimaatverandering treffen mensen wereldwijd en vormen een steeds grotere bedreiging voor onze mensenrechten. Overstromingen en andere natuurrampen, oververhitte zomers, veel te hoge energiefacturen en ongezonde buitenlucht brengen het recht op leven, gezondheid, voedsel, water en huisvesting steeds vaker in gevaar. Onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen maakt ons kwetsbaar, crisis na crisis.

Met de door Trump afgedwongen beslissing van de NAVO-lidstaten om 5% van hun BBP aan bewapening te besteden, duwen Europese regeringsleiders hun samenlevingen verder in de richting van militarisering. Je hoeft geen genie te zijn om te beseffen wat dat betekent voor onze sociale zekerheid, zorg, onderwijs, cultuur en klimaatbeleid.

Het NAVO-discours achter die militarisering staat centraal in het nieuwe boek van Vrede vzw-woordvoerder Ludo De Brabander, ‘NAVO – Mythes, macht, militarisme’ (EPO). De auteur ontkracht hardnekkige mythes over de NAVO - van het misverstand dat het een defensief bondgenootschap is, tot de leugen dat lidstaten al jaren minder geld besteden aan bewapening en het waanidee dat wie vrede wil, zich moet voorbereiden op oorlog.

Het boek is nu te koop in de betere boekhandel. Je kan het ook bestellen op www.vrede.be/webwinkel of via een mailtje naar olga@vrede.be. (Leden van Vrede vzw genieten korting.)

Een snelle en rechtvaardige klimaattransitie is dringender dan ooit. Toch kiest onze regering ervoor om steeds meer middelen én politieke prioriteit te geven aan bewapening en militarisering, in plaats van aan de uitvoering van een ambitieus en rechtvaardig klimaatbeleid en een duidelijk plan om fossiele brandstoffen snel uit te faseren. Op 11 oktober laten we samen met tienduizenden mensen zien dat de roep om klimaatactie luider klinkt dan ooit.
Wanneer: zondag 11 oktober - 14 uur.
Waar: Koning Albert II-laan - station Brussel-Noord.

INTERNATIONALE JEUGDSTAKING TEGEN MILITARISERING

Studenten- en jongerenorganisaties in heel Europa weigeren een toekomst die gebaseerd is op oorlog, bezuinigingen en sociale afbraak. Ze roepen alle jongeren, middenveldorganisaties en vakbonden op om zich aan te sluiten bij hun verzet tegen de militarisering van de maatschappij door van 20 november 2026 een breed gedragen dag van staking en actie te maken.
Ook in België wordt actie gevoerd. Meer info op youthstrike.org en www.vrede.be.

MA 21/09	INTERNATIONALE DAG VAN DE VREDE - HANG DE VREDESVLAG UIT! www.dagvandevrede.be - België	CAMPAGNE
21/09 - 27/09	FESTIVAL DE LA PAIX www.festivaldelapaix.be - Brussel & Wallonië	EVENEMENT
WO 23/09	SOLIDARITEIT ALS KEERZIJDE VAN RECHTVAARDIGHEID? www.paxchristi.be - Antwerpen	LEZING
DO 24/09	'DEMOCRATIE IN VRIJE VAL' - PATRICK VANDER WEYDEN www.ertsberg.be - Antwerpen	BOEKVOORSTELLING
ZA 26/09	INTERNATIONALE DAG TEGEN DE TOTALE UITBANNING VAN KERNWAPENS www.vrede.be - Brussel	EVENEMENT
ZO 27/09	STOP DE OORLOGSKOORTS www.stopdeoorlogskoorts.nl - Amsterdam	VREDESMANIFESTATIE
DI 29/09	'WAAROM HIROSHIMA RIJMT OP FUKUSHIMA' - MARC ALEXANDER www.vrede.be - Gent	BOEKVOORSTELLING
ZO 04/10	REFUGEE WALK www.refugeewalk.be - Brussel	WANDELACTIE
VR 09/10	HER WALK - OP STRAAT VOOR VEILIGHEID VOOR MEISJES www.herwalk.be - Gent	WANDELACTIE
VR 09/10	'LANGS DE FRONTLIJNEN VAN HET MIDDEN-OOSTEN' - WILLEM STAES www.mo.be - Brussel	BOEKVOORSTELLING
ZO 11/10	KLIMAATMARS 2026 www.klimaatmars.be - Brussel	NATIONALE MANIFESTATIE
MA 12/10	'NAVO - MYTHES, MACHT, MILITARISME' - LUDO DE BRABANDER www.vrede.be - Brugge	BOEKVOORSTELLING
ZA 17/10	WERELDDAG VAN VERZET TEGEN ARMOEDE www.bmlk.be - Gent	EVENEMENT
DI 27/10	EUROPA MILITARISEERT: HOE VER GAAN WE VOOR VEILIGHEID? www.vrede.be - Lokeren	PANELGESPREK
VR 20/11	INTERNATIONAL YOUTH STRIKE & MOBILISATION AGAINST MILITARISATION www.youthstrike.org - Europa/wereld	ACTIEDAG
DI 24/11	VREDESCAPE: ARTIFICIELE INTELLIGENTIE IN HET MILITAIRE DOMEIN www.vrede.be - Gent	PANELGESPREK

Beeld op affiche Telex 65: Paolo Calleri